

RAZGLEDNIK

† Dragutin Domjanić

Tako se utrga struna sredi petja, kakor je on umrl — Nisem še do kraja domislil najinih zadnjih razgovorov, ko je trdo jeknilo v mojo dušo in sem se zavedel, da je razgovor za večno pretrgan, da je pesmi kraj in kraj snovanj —

Dragutin Domjanić, pesnik kajkavskega Zagorja, eden prvih jugoslovanskih lirikov, veliki Jugoslovan v tem, da je bil najboljši Hrvat in je s Slovencem in Srbom čutil slovensko in srbsko, je nenadoma umrl 7. junija 1933 v Zagrebu, par dni po svoji vrnitvi s svetovnega kongresa PEN kluba v Dubrovniku, ki se ga je udeležil kot predsednik zagrebškega centra. Na grobu so se poslovili od njega zastopniki hrvatske, srbske, slovenske in bolgarske književnosti; to je čast nad vse časti, ki so mu jih mogli izkazati ob smrti.

Domjanić je bil prav dobesedno hrvatski in slovenski pesnik. Ko je pred leti med nami praznoval svojo petdesetletnico, se je tega prav jasno zavedal tudi sam. Rodil se je 12. septembra 1875 v Krčih v Hrvatskem Zagorju in je do smrti ostal zvest otrok te lepe zemlje, v kateri izzveneva pokrajinska Slovenija in preko katere prav do srca Hrvatske, Zagreba veže oba bratska jezika značilni naš kaj, o katerem je Domjanić s toliko ljubeznijo zapel: »Em nikaj ni slajše / ne čuje se rajše / neg dobri i dragi naš kaj!« (V suncu i senci, str. 3).

Domjanić je bil vseskozi lirik. Svojo prvo zbirko Pjesme je izdal l. 1909, l. 1917 je izšla prva kajkavska zbirka, njegova najboljša knjiga, Kipci i popevke, ki je bila l. 1922 izdana v razkošni bibliofilski izdaji; l. 1924 so izšle Izabrane pjesme; l. 1927 druga kajkavska zbirka V sunci i senci; malo pred smrtjo 1933 pa v Savremeniku Srpske književne zadruge Pjesme.

Domjanić je bil v pravem pomenu besede nežni pevec lirične kajkavske pokrajine, božajočih idiličnih mladostnih spominov in brezstrastne, odmi-kajoče se romantike nepovratnih časov. Z brezstrastno otožnostjo ugotavlja njegovo vse s preteklostjo zavzeto srcé (Kipci i popevke, str. 2): »Mrtvo je vse, kaj smo imali radi. /Nadu za nadom življenje nam ruši, / gineju želje, al samo popevke / još mi živiju, kak negda vu duši. / Vu njih navek još ta jutra su plava, / vu njih još rožice cveteju bele, / k Tebi (mater)»

dišeče privijaju cvete, / dobre Ti ruke bi dragati štele.« Prozoren ko rosna kaplja, enostaven kakor prvi pomladni cvet, ves prežet nežnih čuvstev, kot večno dete odkrit in preprost, poje Domjanič v enostavnem ritmu narodne pesmi, na katero spominja tudi rahli otožni nastroj, ki pač previdno naznači srčno bol, ne pové pa ji imena. Kako lepo se je sam označil v pesmi Za z bogom (Kipci i popevke, str. 105): »Znam, skoro me ne bu i ja bum pozabljen, / i samo popevke te male / još dale se budu spominjale z vami, / tak same si zvonele dale. / I štel bi, da v vsakoj živi moje srce, / i štel bi, da vsaka ti vraća / vsu ljubav, vse lepo, kaj ti si mi dala, / ti draga, ti reč mi domaća.«

Tako čuvstvuje in poje naš Domjanič.

Pesmi je kraj. Toda njena melodija zveni dalje, boža tudi naše uhó in bo tudi med Slovenci ohranila svetli njegov spomin. Fr. Stelè

KNJIŽEVNOST

Aus slovenischen Dichtungen. Deutsche Übersetzung. Dr. Rudolf Andrejka. Ljubljana 1932. Selbstverlag. Tiskala »Slovenija«.

Pričujoče rodoljubno delce ni Andrejkovo prvo te vrste. V podobnem obsegu je ponemčil prigradniško v letih svetovne vojne cikel slovenskih vojaških popevk. Njegova nova zbirka ni časovno bogve kako nujna, vendar prijetno iznenadi. Človek je vesel idealnega gospoda, ki prihaja kot nekaj zadnji Mohikanec za Selakom, Gojmirom Krekom in Funtkom, ki je bil takemu poslu najbolj vešč, ker je bil kot epigon oblikovni talent in kot šolnik tudi v nemškem izbranem besedju doma. Andrejkova nova zbirka je cvetnik 31 pesmi iz Prešerna (2), Aškerca (2), Gregorčiča (7), Opeke (1), Medveda (1), Majstra (1), Župančiča (14), Ketteja (2) in Gradnika (1). Take izbere ne morem potrditi! Pa je menda že Župančič povedal, da ne veljá, da bi prevajalec zbiral in izdajal poljubno le-to, kar je mogel in znal presaditi, ne pa tegà, kar je prevedenemu slovstvu kot najboljše in najbolj značilno v čast. Take nepopolne zbirke, bom dejal jaz, utegnejo ugledu naše lepote v tujcih celó škoditi. Sebe, ki to pišem, kot prvega grajam in dolžim (prim. Adriaklänge in podlistek v Grazer Volksblattu!). Andrejkov prevod je sicer jezikovno pravilen, povsod pa ni pesniški. Gladko in neprisiljeno berem Župančiča. Funtka (v kolikor se ga spominjam iz Laibacherice) seveda ne doseza. Glede podrobnosti nekaj opazk! Prevajati za Prešernom (Kam?) še enkrat in slabše, ni pietetno. (Prim. Prešeren: Die Wolke fragt um ihre Bahn, die Welle in dem Ozean; Andrejka: Befraget doch der Wolken Heer, die Wogen auf dem weiten Meer.) Aškerčev Brodnik mi je v Krekovem prevodu ljubši. (Prim. Če nočeš — ti vzamemo glavo — wenn nicht, fliegt dein Kopf dir in Fetzen.) V Gregorčičevi Pozabljenim ne najdem v prevodu poente: doch wenn ihr auch vergessen lange, | denk' euer ich im schlichten Sange | und droben Gott. In še glede Župančiča! Velja, da ga presajaj le tisti, ki pozna mimo starejše nemške poetike tudi pesniški izraz moderne (Dehmel i. dr.)!

Dr. I. Pregelj